

Отже, моральна свідомість соціального працівника визначається певними моральними та душевними якостями соціального працівника. Її формування відбувається шляхом засвоєння духовних цінностей суспільства та професії, перетворення у процесі діяльності в переконання і потреби. Наявність відповідної моральної поведінки та моральних якостей сприяють підвищенню рівня суспільної моральності і, таким чином, вирішенню ряду соціальних проблем. Першочерговою характеристикою особистості соціального працівника є ступінь моральності, яка проявляється в його моральній поведінці.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Авраменко Л. Формування моральної свідомості особистості як психолого-педагогічна проблема / Л.Авраменко // Педагогічний альманах. - м. Ніжин. - Вип. 1. - С. 6 – 10.
2. Кульчицький В.Й. Роль виховання у формуванні моральної свідомості особистості / В.Й. Кульчицький // Науковий вісник Ужгородського національного університету. - Тернопіль. - 2015. - С. 35-39.



Бригадир М.Б.

*к. психол. н., доцент кафедри
психології та соціальної роботи
Тернопільського національного
економічного університету*

Домша Є.

*студентка групи СР-31
юридичного факультету ТНЕУ*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ЇХ ЗМІСТОВА ХАРАКТЕРИСТИКА

Соціальна робота як сфера професійної діяльності є однією із соціальних інституцій, тому природно її діяльність має бути регламентована відповідними нормативно-правовими актами. Правові основи діяльності визначають організаційно-управлінські та структурно-функціональні особливості надання системи соціальних послуг населенню.

Досліджуючи та аналізуючи питання правового забезпечення соціальної сфери, нами виокремлено декілька рівнів регламентування законодавчих актів: міжнародний, державний, територіальний.

На міжнародному рівні приймаються законодавчі акти, які мають рекомендаційний характер, їх прийняття державою засвідчує про демократичність, зрілість та соціальність країни. Сюди належать декларації, пакти, резолюції, пакти та ін.: Загальна декларація прав людини, прийнята ООН 10 грудня 1948 р. [1]; Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, схвалений ООН 16 грудня 1966 р. [2]; Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, був схвалений Генеральною Асамблеєю ООН 16 грудня 1966 р. [3]; у 1983 р. Рада

Європи прийняла Протокол № 6 до Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини (1950 р.), який встановлює повне скасування смертної кари [4]; Конвенція про попередження злочинів геноциду і покарання за нього (1948 р.) [5]; Конвенція про політичні права жінок (1952 р.) [6]; Конвенція про статус біженців (1951 р.) [7]; Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації (1965 р.) [8]; Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства (1965 р.) [9]; Конвенція про права дитини (1989 р.) [10] та ін.

На державному рівні організація та надання соціальних послуг населення визначається стратегічними напрямками діючої соціальної політики в державі. Основне її завдання – це забезпечення соціального захисту громадян, незалежно від їх етнічного, статевого, статусного походження та перебування. Законодавча база складається із переліку нормативних актів, що регламентують соціальну роботу та захист населення, — всього 46 законів і указів Президента України, декрети Кабінету Міністрів України, постанови Кабінету Міністрів України, розпорядження Президента України та Кабінету Міністрів України, накази — всього 88 найменувань. До основних належать: Конституція України [11]; Закон України від 5 жовтня 2000 р. № 2017-ІІІ "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії"[12]; Закон України від 16 грудня 1993 р. № 3721-ХІІ "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку"[13]; Закон України від 21 березня 1991 р. № 875-ХІІ "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні"[14]; Закон України від 14 січня 1998 р. № 16/98 "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування"[15]; Закон від 21 червня 2001 р. № 2558-14 "Про соціальну роботу з дітьми та молоддю"[16] та ін.

На державному рівні дія суб'єктів соціальної політики організована в вертикально-горизонтальну структуру, яку очолює Кабінет Міністрів та Верховна Рада України. Остання є законотворчим органом, який приймає всі діючі норми та показники соціального життя суспільства. Зокрема, опираючись на дані статистики та досліджуючи особливості певної проблеми, відповідні комітети розробляють законопроекти, які через відкрите обговорення у стінах Верховної Ради отримують статус визнання та при позитивному голосуванні закріплюються як законодавча норма. Після підписання закону Головою Верховної Ради, президентом України та його публікації у визнаних інформаційних джерелах закон набуває чинності та починає врегульовувати вирішення відповідних соціальних проблем.

Головним виконавчим органом в Україні є Кабінет Міністрів, його основне завдання полягає в координації зусиль Міністерств у межах визначеного законодавства та недопущення суперечливості в діяльності різних Міністерств. В реалізації соціальної політики України безпосередню участь приймають такі органи: Міністерство соціальної політики, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство освіти та науки, Міністерство культури.

Реалізацією соціальної політики займаються відповідні органи державного підпорядкування, органи місцевого самоврядування, громадські об'єднання та недержавні організації. Їх діяльність регламентується певною нормативно-правовою базою. Загалом соціальна політика є компетенцією виключно держави, в деяких країнах, до реалізації основ соціальної рівності та справедливості активно залучаються профспілки та політичні партії. Чим більше суб'єктів, які

залучаються до реалізації соціальної політики, тим держава є більш демократичною, так як виникає плюралізм соціальних інтересів та ініціатив, які підтримуються та відстоюються.

Завдання органів місцевої влади – забезпечити оптимальне функціонування територіальних громад. Здійснювати контроль за розподілом та ефективним використанням місцевих ресурсів, організувати й ініціювати створення підприємств, організацій, залучати населення до вирішення нагальних питань. Першочерговим завданням на місцях є безумовно соціальний розвиток громад, який включає вирішення таких проблем: створення робочих місць, забезпечення умов професійної підготовки та перепідготовки, соціальний розвиток, розвиток власних способів вирішення екологічних питань, забезпечення умов соціального діалогу між громадою та керівними органами та ін.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Загальна декларація прав людини - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_015
2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_042
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043
4. Протокол № 6 до Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини (1950 р.) - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
5. Конвенція про попередження злочинів геноциду і покарання за нього - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_155
6. Конвенція про політичні права жінок (1952 р.) - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_156
7. Конвенція про статус біженців (1951) - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_011
8. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації (1965 р.) - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_105
9. Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства (1965 р.) - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_168
10. Конвенція про права дитини (1989 р.) - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_021
11. Конституція України - [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр
12. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 5 жовтня 2000 р. № 2017-ІІІ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>